

Motion till riksdagen 2021/22:3418

av **Emma Hult och Mats Berglund (båda MP)**

Ökat träbyggande

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vilka åtgärder som behövs för att öka träbyggandet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Byggsektorn står för en femtedel av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser. Utöver det bidrar byggsektorn med stora utsläpp utomlands genom importvaror. Samtidigt har vi ett behov av att öka bostadsbyggandet för att hantera bostadsbristen.

Trä är en förnybar, inhemsk råvara. När vi förädlar den skapar vi arbetstillfällen i hela värdekedjan från skog till hållbara städer. Det genererar skatteintäkter i hela Sverige och bidrar till att vi kan erbjuda vård, skola och omsorg och hålla samhällen levande i hela landet, inte minst i skogs- och glesbygdslänen.

I Sverige sker det nu en snabb kapacitetsökning inom industriell trähusproduktion. År 2025 beräknas träindustrin ha kapacitet att erbjuda 18 000–20 000 lägenheter per år. Det möjliggör ett ökat byggande av billigare bostäder med lägre koldioxidavtryck.

Att bygga flerbostadshus i trä medför inte bara stora vinster för klimatet. Det är också närmast en förutsättning om vi ska hinna bygga de bostäder som krävs årligen för att bygga bort bostadsbristen.

Industriellt träbyggande

Fördelarna med industriellt trähusbyggande är flera. Fler jobb skapas i glesbygden, där fabriken ligger. Bostadsföretagen minskar behovet av personal på byggarbetsplatsen och kommer därmed runt problemet med brist på arbetskraft i städerna. Genom att bygga i fabrik och montera husen på plats minskas störningarna i samhället. Ledtider kortas, trafik behöver inte ledas om i samma omfattning, antalet transporter minskar och bullernivåer och byggdamm minimeras. Det blir en ekonomisk, miljömässig och social vinst för samhället. De miljösäkrade träbaserade konstruktionerna för utemiljöer, som är

tillverkade enligt Nordiska Träskyddsrådets (NTR) kvalitetssystem, är beprövade sedan decennier och håller mycket hög internationell klass, och möjligheterna är i det närmaste oändliga. Nu gällande regelverk för den byggda miljön är skrivna utifrån en tradition att bygga med stål och betong i nästan alla sammanhang. Inom regelverken finns rigida tekniska specifikationer som gör tröskeln hög för att bygga med trä; det gäller för fastigheter men också för infrastruktur och utemiljöer. Regelverk borde därför ses över med utgångspunkten att hinder som försvårar introduktion och etablering av industriellt producerade träbaserade konstruktioner bör undanröjas.

Staten ska vara ett föredöme

Stat, statliga verk och kommuner bör som stora beställare av bostäder gå före och ge sina bolag de direktiv och anvisningar som krävs för att bidra till ett mer hållbart byggande. Det kan staten göra genom att i upphandlingar alltid premiera lägsta klimatpåverkan i både bygg- och förvaltningsskedet, genom gränsvärden för CO₂-utsläpp, samt genom att anpassa den offentliga upphandlingsprocessen till industriell produktion för byggnation såväl för fastigheter som utemiljöer och där tid, kostnad, kvalitet och klimat blir viktiga fundamentala krav.

Det behövs åtgärder med avsikten att höja kompetensen och kunskapen hos upphandlingsansvariga i berörda statliga verk och i kommuner med tillhörande bolag. Vi behöver också öka kompetensen gällande klimatpåverkan hos yrkesverksamma längs byggandets värdekedja.

Traditionellt regelverk missgynnar träbyggande

Boverkets regler är skrivna utifrån en tradition att bygga med betong. I gällande regler finns rigida tekniska specifikationer som härstammar från traditionellt platsbyggande och som gör tröskeln hög för att bygga med trä, i synnerhet för industriellt träbyggande.

Vi föreslår att Boverket får i uppdrag att tillsammans med branschen ta fram system för typgodkännande av byggsystem. Det förenklar planering och administration av industriell byggproduktion. En snabbare bygglovsprocess leder i sin tur till att vi kan få fler billiga hållbara bostäder med korta ledtider.

Transportregler begränsar hållbart trähusbyggande

Industriell trähusproduktion missgynnas även av Trafikverkets regelverk. I dag får bostadsvolymer som transporteras på väg vara 4,15 m breda. Annat gods får vara 4,50 m brett och om även bostadsvolymer om 4,50 m fick transporteras på väg skulle fler bostäder kunna produceras industriellt.

Emma Hult (MP)

Mats Berglund (MP)